

Bokföringsnämnden

Remissvar angående Förslag till nytt allmänt råd om bokföring

Det är mycket välkommet att Bokföringsnämnden gör en sammanställning och uppdatering av sina allmänna råd om bokföring. Att ha all viktig information på området sammanställd i ett dokument är en betydande förenkling i förhållande till nuvarande ordning.

Det här remissvaret avser endast ett avsnitt i förslaget – det om *Rättelse av bokföringspost*, sid 21-22 i förslaget. Jag anser att de allmänna råden 2.17 och 2.18, tillsammans med kommentaren som lyder

För att uppfylla BFL:s krav på presentation i registreringsordning krävs att den särskilda rättelseposten bokförs i den redovisningsperiod i vilken felet upptäcktes. Det innebär att rättelse av en felaktig bokföringspost inte får göras i en redan avslutad redovisningsperiod.

skapar svårigheter och betydande merarbete för företag och organisationer.

Jag har arbetat med redovisning i ett antal olika roller:

- Jag har i 10 års tid varit ideellt bokföringsansvarig i Nässets Paddlarklubb – en förening med c:a 250 medlemmar och en omfattande verksamhet. Redovisningsarbetet är delvis distribuerat och vissa arbetsmoment sköts av sektionskassörer och räkningsbetalare.
- Som bokförare i egna bolag med varierande omfattning i redovisningen.
- Som VD och styrelseordförande i ett flertal mindre aktiebolag. Det ansvar man har i dessa roller kräver ibland att man studerar redovisningen på detaljnivå.
- Som revisor i Sverok Väst – en distriktorganisation inom spelhobbyn ungdomsförbund Sverok.
- Som engagerad medlem och styrelsemedlem i ett stort antal organisationer under många år.
- Som entreprenör och utvecklare av ett nytt redovisningssystem för ideella föreningar.

Jag anser att jag utifrån den här bakgrunden har erfarenhet nog att uttala mig om hur redovisning sköts i små organisationer där det inte finns personal som arbetar med organisationens ekonomi på heltid.

Fel i bokföringen är vanligare än man kan tro. Det är inte ovanligt att 5% av bokföringsposterna utgörs av felaktiga transaktioner eller rättelser av dessa. Det värsta jag har sett var ett räkenskapsår där 20% av materialet bestod av felaktiga poster och rättelser. Fel uppstår av en uppsjö olika anledningar, de flesta av trivial art:

- Debet och kredit har förväxlats.
- Felskrivning på kontonummer eller belopp
- Felskrivning i datering av verifikatet
- Missade transaktioner. Speciellt vanligt är att man missar Plusgirots avgift på 1:50 för vissa transaktioner, men missade rader på kontoutdrag och andra sammanställningar förekommer också.

- Felaktig kontering, oftast beroende på allt för knapphändigt underlag.

De allmänna råden och Bokföringsnämndens tolkning av anvisningen i BFL skapar två allvarliga problem:

- Avstämning av bokföringen blir svårare, speciellt när ett fel upptäcks efter redovisningsperiodens slut. Speciellt vanligt är att man upptäcker att saldot på ett tillgångskonto inte stämmer och måste spåra felet. Det gör man genom att gå tillbaka till en punkt där man kan se att saldot stämmer och sedan steg för steg följa förändringen på kontot i huvudboken. Om man följer förslaget till allmänna råd kommer saldot på ett konto med en rättelse att vara felaktigt under hela perioden från dess felet uppstod tills rättelseposten är införd. Ytterligare fel under denna period blir extremt svåra att felsöka eftersom man måste känna till och kompensera för det tidigare felet.
- Värdet av bokföringen sjunker. Bokföringen är ofta ett viktigt instrument för uppföljning av organisationens utveckling. I ett företag vill man ofta följa variationer i omsättning och relatera dessa till omvärlden, för att kunna fatta beslut om framtiden. Om man inte kan se att den låga omsättningen av en viss vara under december berodde på ett fel i bokföringen i stället för en ovanligt kall månad riskerar man att fatta ett felaktigt beslut.

I militära sammanhang sa man förr på skämt att *Om terrängen och kartan skiljer sig åt, så gäller kartan*. Jag upplever att konsekvensen av rådet från BFN blir att *Om de verkliga affärshändelserna och bokföringen skiljer sig åt, så gäller bokföringen*.

Det är av överordnad betydelse att bokföringen ger en rättvisande bild av de verkliga affärshändelserna och att dessa på ett enkelt och entydigt sätt kan utläsas av företagsledningen och andra befattningshavare som ska bedöma organisationens finansiella läge.

De allmänna råden bör därför tillåta att en rättelse upprättas i anslutning till det ursprungliga felet. Det bör finnas möjligheter att visa detaljredovisning som är rensad från felaktigheterna, så att beslutsfattare kan studera de verkliga affärshändelserna utan att störas av rättelseinformationen.

Ur ett tekniskt perspektiv så är det möjligt att åstadkomma rapporter som ger en rättvisande bild av de verkliga affärshändelserna även med den nuvarande skrivningen, men till priset av en betydande extra komplexitet i programvaran och mer invecklat handhavande av redovisningsprogrammet.

Att tillåta att en rättningspost dateras i anslutning till det ursprungliga felet minskar problemet något. Att tillåta rättningar i den ursprungliga posten är enklast ur både ett tekniskt och användarmässigt perspektiv. De tekniska möjligheterna att visa exakt vilka ändringar som har gjorts i en redovisningspost, vem som har gjort dem och när de utfördes är mycket goda.

Jag föreslår därför att de allmänna råden om rättelse av bokföringspost tillåter ändring av posten, under förutsättning att en rapport med fullständig transaktionshistorik kan genereras. Hur rättelser hanteras ska framgå av systemdokumentationen.

Göteborg 2013-02-28

Jacob Hallén